

8:5-10 Go slow and trust Gd; Emanuel

1. Malbim to Yeshayah 8:6

השלח. נהר גיחון. משחו אצלו את שלמה...

The Shiloach: Gichon, where Shlomo was anointed...

2. Talmud, Sanhedrin 94b

חלף דקין עמא הדין במלכותא דבית דוד, דמדבר להון בנייה כמי שילוחא דנגדין בנייה, ואיתרעיאו ברצין ובר רמליה.

Because the nation rejected the reign of the House of David, which led them gently, like the gently flowing Shiloach, and chose Retzin and Bar Remalyahu.

3. Talmud, Sanhedrin 94b

"מארת ד' בבית רשע (משלי ג:לג)" זה פקח בן רמליהו שהיה אוכל ארבעים סאה גוזלות בקינוח סעודה, "ונוה צדיקים יברך" זה חזקיה מלך יהודה שהיה אוכל ליטרא ירק בסעודה.

"The curse of Gd is in the house of the wicked" – Pekach ben Remalyahu, who ate 40 *se'ah* of pigeons for dessert.
"And the house of the righteous will be blessed" – Chizkiyahu, King of Judea, who ate a *litre* of greens for his meal.

8:11-20 A forceful message against the alliances

4. Talmud, Sanhedrin 26a

כי אתא סנחריב וצר עלה דירושלים, כתב שבנא פתקא, שדא בגירא, "שבנא וסיעתו השלימו, חזקיה וסיעתו לא השלימו, שנאמר "כי הנה הרשעים ידרכון קשת, כוננו חצם על יתר. (תהלים יא:ב)" הוה קא מסתפי חזקיה, אמר דילמא חס ושולם נטיה דעתיה דקודשא בריך הוא בתר רובא, כיון דרובא מימסרי אינהו נמי מימסרי [כלו' עלינו למסור עצמינו]! בא נביא ואמר לו "לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הוה קשר (ישעיה ח:יב)", כלומר קשר רשעים הוא וקשר רשעים אינו מן המניין.

When Sancherev besieged Jerusalem, Shevna wrote a note and shot it via an arrow [into the Assyrian camp]: "Shevna and his supporters wish to make peace; Chizkiyah and his supporters will not make peace." As Tehillim 11:2 says, "The wicked have arranged their bow; they have set their arrow on the bowstring."

Hezekiah was afraid, saying, "Perhaps, Gd forbid, Gd follows the majority, and since the majority wishes to surrender [to Sancherev], so must we!" The prophet [Yeshayah] came and told him, "Do not say *kesher* [in context here: a ruling majority] whenever this nation says *kesher*. (Yeshayah 8:12)" Meaning: It is a *kesher* of the wicked, and the *kesher* of the wicked does not count.

5. Talmud, Sanhedrin 103b

[אחז בטל את העבודה] וחתם את התורה שנאמר צור תעודה חתום תורה בלמודי.

[Achaz halted the service] and sealed the Torah, as in Yeshayah 8:16.

6. Ibn Ezra to Yeshayah 8:16

"א שהוא חסר נו"ן כמו שמור. והנכון שהוא כמו וצרת הכסף [דברים יד:כה] והנה כמו חתום. והטעם: סתום אלה דברי הנבואה, והם התעוד' והתורה: Some say it's missing a nun, like "Guard". The correct read is that it is like "And you shall bind the silver, like the form of *chatom*. It means: Seal these prophecies, the "Torah and Teudah".

7. Ibn Ezra to Yeshayah 8:19

זאת התשוב', הטעם "הלא זה עם שידרוש אל אלקיו, בדרך לעוג ומהתל כאליהו: איך יבקש אל הצלמים, שהם מתים, בעד החיים?"

This is the response: "This nation will seek its Gd," mockery, like Eliyahu: How could we seek the statues, which are dead, on behalf of the living?

8:21-23 Predicting the fall of the North

8. Rashi to Yeshayah 8:21

מוסב למעלה מה אמור בתחלת הענין ויסרני מלכת בדרך העם הזה

It refers to the above, what was said at the start, "He rebuked me, saying not to walk in the path of this nation."

9. Ibn Ezra to Yeshayah 8:21

יש אומרים כי הנה ימים באים שהעובר בארץ יהודה והוא מיהודה יהיה נקשה ורעב מפני חיל סנחריב, וכאשר יראה כי לא יושעו מלכו ולא ע"ז שלו, אז יפנה למעלה להתפלל לאלקי השמי'. ולפי דעתי שהוא על חיל סנחריב שיעבר בארץ יהודה, וידוע כי מחנה גדול ירעב.

Some say that days are coming when a Judean who travels through Judea will be hard-up and hungry because of Sancherev's forces, and when he sees that his king and idolatry will not save him, he will turn 'upward', praying to the Gd of Heaven. I think it is about Sancherev's forces travelling through Judea, for it is known that large armies hunger.

10. Talmud, Sanhedrin 104b

"כי לא מועף לאשר מוצק לה וכו'" אמר רבא אמר רבי יוחנן כל המציק לישראל אינו עיף.

Rava cited Rabbi Yochanan: All who cause pain to Israel will not fire.

11. Where things go from here Kings II 16:5-20; Chronicles II 28:1-27

Outline of 9:1-10:4

9:1-6	Mashiach is coming for Yehudah
9:7-11	Collapse of Yisrael, Stage 1 – The Northern Alliance disintegrates
9:12-16	Collapse of Yisrael, Stage 2 – The Leaders are destroyed
9:17-20	Collapse of Yisrael, Stage 3 – The Nation turns on itself
10:1-4	Collapse of Yisrael, Stage 4 – The Nation is destroyed

9:1-6 Mashiach is coming for Yehudah

12. Talmud, Sanhedrin 94a

"למרבה המשרה ולשלום אין קץ וגו'" אמר רבי תנחום, דרש בר קפרא בציפורי: מפני מה כל מ"ם שבאמצע תיבה פתוח וזה סתום? ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח וסנחריב גוג ומגוג, אמרה מדת הדין לפני הקב"ה, רבש"ע! ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניך לא עשיתו משיח, חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח? לכך נסתתם.

Rabbi Tanchum said: Bar Kappara taught in Tzipori: Why is every mid-word *mem* open, and this one closed? Gd wanted to make Chizkiyahu into Mashiach and Sancherev into Gog uMagog. Justice said before Gd: Master of the Universe! David, King of Israel, sang many praises before You and You did not make him Mashiach; You performed all of these miracles for Chizkiyahu and he did not sing before You, shall You make him Mashiach? And so it was sealed.

13. Abarbanel to Yeshayah 9:5

והכלל במה שראוי שידובר בו, שהוא שרבו חסדי הקב"ה עם חזקיהו במה שעשה עמו, מהנפלאות המיוחדות למלך המשיח, ללחום מלחמותיו והוא במנוחה ומחריב את אויביו בלא חרב והנית, שהיא הסגולה שתתחיד למלך המשיח, כמו שאמר ישעיה יא:ד... ולפי שכן היה ענין חזקיהו עם סנחריב, לכן אמרו שבקש הקב"ה לעשות לחזקיהו משיח, רוצה לומר שהיה רצונו ית' שיהיה ענין חזקיהו עם אויביו, כמו שיהיה ענין משיח עם גוג ומגוג. ולפי שחזקיהו נדמה למשיח ברוח חכמה ובינה במשפט וצדקה, היה רצונו ית' לעשותו כמשיח בכיבוש מלכות וירד מים עד ים, כי מאחר שסנחריב היה מולך בכיפה ונשבר באפס יד לפניו, כבר היה לחזקיהו בזה הכנה רבה לכבוש את כל מלכותו... אלא שנמנע הקב"ה מזה, להיות חזקיהו בלתי ראוי אליו לפי שורת הדין, כיון שלא נתן שבח והודאה לקל ית' על כל הטובה אשר גמלו, וכמו שאמר בדברי הימים (דה"ב לב:כה) "ולא כגמול עליו השיב חזקיהו, ויהי עליו קצף ועל יהודה וירושלם..."

14. Rashi to Yeshayah 9:5

אף על פי שאחזו רשע הוא, בנו הנולד לו זה כמה שנים להיות לנו תחתיו למלך צדיק יהיה, ותהיה משרת הקב"ה ועולו על שכמו שיהיה עוסק בתורה ושומר מצות ויטה שכם למשאו של הקב"ה, ויקרא שמו הקב"ה שהוא מפליא עצה וקל גבור ואבי עד, קרא שמו של חזקיהו 'שר שלום' כי שלום ואמת יהיה בימיו:

15. Radak to Yeshayah 9:5

פי שאחזו היה עובד למלך אשור והיה סובלו על שכמו, אמר כי זה הילד לא תהיה עבודה על שכמו אלא משרה:

16. Radak to Yeshayah 9:5

פלא - על דבר הפלא ששב השמש אחרנית: יועץ - כי עצת ד' קמה לו ועצת סנחריב הופרה: קל גבור - יכול גבור שאף על פי שבא סנחריב בחיל גדול וגבורים היה יכול עליהם, וגבר וברגע קטן והכה את מחנהו: אבי עד - שהוא קיים לעולם והוא אבי הזמן והוא בראו, ובידו הוא להוסיף ולגרוע ולהוסיף זמן חיי חזקיהו ט"ו שנה: